

DATUM
2016-08-05
ERT DATUM
2016-06-21

DIARIENR
Dnr 2016/124-4
ER BETECKNING
A2016/01307/I

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Ett nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga (A2016/01307/I)

Sammanfattning av remissvaret

Statskontoret tillstyrker förslaget om ett nytt ersättningssystem. Det föreslagna ersättningssystemet för mottagande av ensamkommande barn och unga, med ett stärkt inslag av schabloniserade ersättningar och automatiserad utbetalning, bör leda till minskad administrativ börda och ökad kostnadseffektivitet för såväl kommunerna som för Migrationsverket.

Statskontoret pekar i remissvaret på vissa risker som regeringen behöver uppmärksamma i den fortsatta beredningen av förslaget.

Det föreslagna ersättningssystemet bör minska den administrativa bördan och öka kostnadseffektiviteten

Statskontoret instämmer i att nuvarande ersättningssystem för mottagande av ensamkommande barn och unga är svåröverskådligt, kostnadsineffektivt och administrativt betungande. En förenkling av nuvarande ersättningssystem är särskilt välkommen med tanke på de senaste årens ökade antal ensamkommande barn och unga till Sverige och det ökade behovet av en effektiv handläggning. Om en förenkling inte sker är risken att problemen förstärks. Statskontoret bedömer att det nya föreslagna ersättningssystemet, med ett stärkt inslag av schabloniserade ersättningar och automatiserad utbetalning, bör leda till att minska den administrativa bördan för såväl Migrationsverket som för kommunerna, förbättra kommunernas förutsättningar att planera sin verksamhet och sina resurser för mottagandet, och bättre tillvarata statens ekonomiska resurser.

Enligt promemorian finns det i dag ett ekonomiskt incitament för kommunerna att förlänga placeringsbeslut med stöd av socialtjänstlagen (SoL) eller lagen om bestämmelser om vård av unga (LVU) för ensamkommande unga i åldern 18–20 år. Förutom ökade statliga kostnader får nuvarande ersättningssystem den negativa effekten att socialtjänsten

belastas onödigt hårt och får svårt att hinna fokusera på de ensamkommande unga med störst vårdbehov och på ensamkommande barn under 18 år. Förslaget om att begränsa kommunernas möjlighet till ersättning för mottagande av ensamkommande i åldern 18–20 år därför viktigt för att hushålla med socialtjänstens resurser och för att rikta resurserna åt de mest behövande.

Statskontorets tillstyrker mot denna bakgrund det föreslagna ersättnings-systemet.

Oklart hur ungdomarnas faktiska vårdbehov ser ut

Statskontoret vill poängtera att förslaget om ett nytt ersättningssystem är baserat på en bedömning av att ensamkommande unga i åldern 18–20 år i normalfallet inte har så stora vårdbehov att placering med stöd av SoL eller LVU ska behövas. Det hade varit värdefullt med någon form av uppskattning av hur ungdomarnas faktiska vårdbehov ser ut för att kunna avgöra rimligheten i denna bedömning. Statskontoret ser gärna att Arbetsmarknadsdepartementet gör en sådan uppskattning i den fortsatta beredningen av förslaget.

Viktigt att förläggningar är anpassade efter de ensamkommandes behov av vård och stöd

Statskontoret vill understryka vikten av att de förläggningar, eller andra alternativa boenden som asylsökande ensamkommande unga i åldern 18–20 år i normalfallet förväntas bo i, är tillräckligt anpassade för att tillgodose ungdomarnas behov av vård och stöd. Det finns sannolikt en grupp ensamkommande ungdomar vars vårdbehov inte är så pass stora att en placering med stöd av SoL eller LVU är aktuell, men som fortfarande har behov av viss vård som behöver tillgodoses. Om förslaget genomförs är det viktigt att förläggningar och andra alternativa boenden är tillräckligt anpassade efter dessa ungdomars behov för att gruppen inte ska falla mellan stolarna.

Det nya ersättningssystemet löser inte problemet med rådande bostadsbrist

När det gäller ensamkommande unga i åldern 18–20 år med beviljade uppehållstillstånd föreslås att kommunerna bör få en schabloniserad dygnsersättning. Detta innebär att fortsatt placering efter 18 års ålder, med stöd av SoL eller LVU, inte längre ska vara en förutsättning för att kommunerna ska få statlig ersättning för mottagandet av denna grupp. Nivån på schablonersättningen motiveras med argumentet att borttagandet av placeringskravet ger kommunerna ökade drivkrafter att hitta mer varierade och kostnads-effektiva boendelösningar, till exempel hyreslägenheter, studentlägenheter och stödboenden. Statskontoret vill understryka att förslaget inte tar hänsyn till den bostadsbrist som råder på många orter i landet. Bostadsbristen

riskerar att hindra kommunerna från att hitta mer varierade boendeformer och därmed från att sänka sina genomsnittliga kostnader. Den föreslagna nivån på schablonbeloppet riskerar därför att inte täcka kommunernas faktiska kostnader för mottagandet av denna grupp. Statskontoret menar att denna risk bör följas upp om det föreslagna ersättningssystemet implementeras.

Otillräcklig konsekvensbeskrivning och transparens i beräkningarna av schablonbelopp

Statskontoret anser att det är otydligt i promemorian hur de föreslagna schablonersättningarna har beräknats. Det saknas också en redogörelse för hur det föreslagna ersättningssystemet förväntas dämpa kostnadsutvecklingen för mottagandet under kommande år. Statskontoret anser att Arbetsmarknadsdepartementet i den fortsatta beredningen av förslaget bör tydliggöra framräkningen av de föreslagna schablonersättningarna och jämföra de prognostiserade kostnaderna för mottagandet enligt det nya respektive det gamla ersättningssystemet.

Utredningschef Anna Pauloff har beslutat i detta ärende. Utredare Stina Petersson, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Anna Pauloff

Stina Petersson